

POSTANOWIENIE

6 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 6 lutego 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa G. A.

przeciwko M. A.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej G.A.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z 17 maja 2022 r., I ACa 32/22,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2160 (dwa tysiące sto sześćdziesiąt) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**
- 3.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 listopada 2021 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie, po rozpoznaniu sprawy z powództwa G. A. przeciwko M. A. o zapłatę, w punkcie pierwszym oddalił powództwo; w punkcie drugim nie obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.

Wyrokiem z 17 maja 2022 roku Sąd Apelacyjny w Szczecinie na skutek apelacji powoda oddalił apelację; zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę

2.400 zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się tego orzeczenia do dnia zapłaty.

Skargę kasacyjną wniósł powód, zaskarżając wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Na tej podstawie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania; przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Jako uzasadnienie przyczyny kasacyjnej czyli oczywistej zasadności skargi, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wskazano, że „argumentacja przedstawiona w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych oparta została o semantyczną analizę cytowanych wyżej podstaw prawnych, przy czym na pierwszy rzut oka widoczna jest wada orzeczenia Sądu Okręgowego przejawiająca się w błędnej wykładni przepisów, a także błędnych ustaleń Sądu”.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, a w razie przyjęcia – o jej oddalenie, a także o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego. Uzasadniając wniosek o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że zarzut powoda co do rzekomego naruszenia przez Sąd II Instancji prawa materialnego jest pozorny i zawiera w swej treści w istocie wyłącznie zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Zarzucono, że skardze kasacyjnej nie wykazano żadnych przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1- 4 k.p.c.). Powołanie się na przesłankę, wskazaną w treści art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. że „skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona” jest całkowicie pozorne, wyłącznie werbalne i bezzasadne oraz nie zostało wykazane w treści bezzasadnej skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazywano m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek

zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane przypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, a więc sytuacji kiedy wyrok może być uznany za bezprawny. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 1 marca 2002 r., I PKN 34/01; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, z 26 października 2022 r., I CSK 3332/22, z 29 stycznia 2021 r., I CSK 491/20).

Podkreślenia wymaga, że na etapie postępowania, jakim jest tzw. „przedsąd”, nie jest dopuszczalna ocena podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.), lecz Sąd jest zobligowany i uprawniony wyłącznie do zbadania, czy wystąpiły przyczyny kasacyjne, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Analiza motywów zaskarżonego wyroku może być zatem dokonana jedynie pod kątem tego, czy uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera argumenty, które przekonują o oczywistej zasadności skargi. By teza skarżącego o wystąpieniu podanej przyczyny kasacyjnej była zasadna, musiałaby opierać się na wykazaniu oczywistej błędności rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji, zakwestionowanego w skardze kasacyjnej, wskazującej w podstawach na dopuszczenie się przez ten Sąd określonych uchybień.

Sąd podziela zarzut, zawarty w odpowiedzi na skargę, że w skardze kasacyjnej w ogóle nie wykazano żadnych przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania. Analiza uzasadnienia skargi kasacyjnej pozwala przychylić się do poglądu przeciwnika skarżącego, że stwierdzenie, iż „skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona” jest całkowicie pozorne, wyłącznie werbalne i bezzasadne oraz nie zostało wykazane w treści skargi.

Twierdzenia skargi mają charakter niedopuszczalnej polemiki ze stanowiskiem, wyrażonym w zaskarżonym wyroku. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ze względu na przesłankę przedsądu, przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W istocie zarzuty skargi zmierzają do obejścia zakazu, o którym mowa w art. 398⁹ § 3 k.p.c. stanowiącego, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Sąd Najwyższy podkreśla też, że przyjęcie przez Sąd drugiej instancji poglądu niezgodnego ze stanowiskiem skarżącego, nie przesądza o nietrafności wydanego w sprawie orzeczenia, a tym bardziej - o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Mając na względzie zaprezentowane argumenty, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej,

nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu – na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w zw. z § 8 ust. 1 pkt 2 i § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

[ał]